

Koninklijke Massa

Lucy Wobma

Koninklijke Massa

Waarom wij allemaal een kroon verdienen (ja, ook jij)

2022

Lusikka Wodka

Groningen

Copyright 2022 Lucy Wobma

Uitgever: Lusikka Wodka, Groningen

lusikkawodka.blogspot.com

Afbeelding omslag: Creative Commons

Foto auteur: Frits Tjio

ISBN 978940219

Ik ben minder geïnteresseerd in het gewicht en de kronkelingen van Einstein's hersenen dan in de wetenschap dat mensen met hetzelfde talent geleefd hebben en gestorven zijn op katoenvelden en in sweatshops.

- Stephen Jay Gould (Evolutiebioloog)

De wasdom van het goede in de wereld is voor een deel afhankelijk van gebeurtenissen die niet de geschiedenis ingaan; en dat de zaken er voor u en mij niet zo slecht voorstaan als mogelijk was geweest, is voor de helft te danken aan het getal der mensen die getrouw in het verborgene leven en die rusten in graven die niemand bezoekt.

- George Eliot (uit: Middlemarch)

Inhoud

Glamourland	9
Ik besta en ik word benijd en gerespecteerd	25
Andere tijden, zelfde privileges	40
Wij, de massa, zijn <i>fabulous!</i>	50
De psychologie van arm en rijk	58
Greed is good	66
Succes is een keuze	73
Willen wij dit?	78
Opgelegde positiviteit	84
Wat wij kunnen	97
Bibliografie	118

Glamourland

In de jaren-90 hitserie *Sex and the City* is Carrie Bradshaw een New Yorkse dertiger die als columniste over seks schrijft. Zij en haar vriendinnen Samantha, Miranda en Charlotte hebben het ene avontuurtje na het andere en praten daar in hilarische scènes over na tijdens hun vele lunches, feestjes en shop-tripjes. Uiteraard steevast gekleed in ravissante outfits. De serie was

verfrissend open over seks, erg grappig en een sensatie op modegebied. Achteraf is wel duidelijk dat de serie een gebrek aan diversiteit had, maar destijds was het een mega hit en veel fans wilden maar één ding: net als deze beeldschone heldinnen op torenhoge hakken dat ideale leven in Manhattan leiden. Er zijn verhalen over jonge vrouwen die dat ook echt in de praktijk wilden brengen, alles achterlieten en naar New York verhuisden. Ze kwamen er echter al snel achter dat een weggemoffeld detail in de serie het hele Carrie Bradshaw-leven volkomen ongeloofwaardig maakte: met een wekelijkse column in een plaatselijk krantje verdiende ze veel te weinig voor zo'n glamourleven.

Dat had de serie er niet bij verteld.

Het was wel eens duidelijk gemaakt dat Carrie niet zoveel geld als de anderen had, maar dat was dan maar in een enkele aflevering. Haar lage inkomen was verder een geïsoleerd gegeven, handig omdat fans iets hadden om zich mee te identificeren, maar het was niet meer dan een zijlijn van haar fabuleuze leven. Het was er wel, maar het was er ook weer niet,

want het had helemaal geen consequenties voor haar. Carrie hoefde nooit een lunchafspraak te missen omdat ze daar geen geld voor had, of met het zweet in de handen de rekening af te wachten. Ze kon net zo vrolijk meedoen met het leven dat haar vriendinnen, die wél rijk waren, leidden.

Carrie is natuurlijk een fictief personage, (gebaseerd op een boek van Candace Bushnell) maar de serie speelt zich wel af in een realistische setting met drie andere personages van wie wél een achtergrond wordt gegeven om hun extravagante manier van leven te verklaren. Samantha en Miranda verdienen goed in de PR en de advocatuur en Charlotte is een rijke erfgename. Binnen de fictie die de serie is wordt dus één kant wel vanuit realisme belicht, de luxe levensstijl van drie van de vriendinnen, maar de andere kant, het leven met weinig geld van Carrie, niet. Hoe leuk de serie ook is, dit geeft een selectief en veel te rooskleurig beeld van het leven in de hyperkapitalistische Westerse wereld die in de jaren 80 is ingezet. Dit is arm-zijn in glamourland en het is minder onschuldig dan het lijkt. Het zegt eigenlijk, dat ook al is je inkomen (in de Westerse wereld) laag, je toch nog een heerlijk leven kunt leiden en als je niet rond

kunt komen, dan moet je gewoon een keertje die schoenen niet kopen. Oftewel: als je arm bent dan is dat omdat je teveel uitgeeft, niet omdat je inkomen te laag is.

Ook al is het 'maar een serie', dit soort beelden bepalen het imago van het leven onder het kapitalistische systeem. Dag in dag uit word je er via magazines, tv, films, boeken, muziek(video's), social media, reclame, kranten en billboards mee overspoeld. Zelfs als je zelf de heel andere, harde kant van dat systeem ervaart, tóch lijken die beelden van het heerlijke leven de echte realiteit te zijn. Het wordt 24/7 in volle vaart rondgepompt. Er is geen ontkomen aan, dus het moet wel waar zijn. Dat jij een onzeker, slecht betaald baantje op flexbasis hebt, op je 30e nog op kamers of bij je ouders woont omdat je geen woning kunt betalen of zelfs maar kunt vinden, dat heeft in dit beeld geen plaats. Dat is pech gehad of eigenlijk heb je je best niet genoeg gedaan en ben je een beetje een loser, want iedereen die maar wil kan succesvol en rijk zijn, aldus de praatjes. Maar dat is natuurlijk alleen maar voor een kleine groep weggelegd, en rijkdom is lang niet altijd aan alleen hard werken te danken, want als dat de echte reden zou zijn zou zo'n

beetje de hele wereldbevolking miljonair zijn. De echte redenen zijn vrijwel altijd geërfde rijkdom en geluk. De meeste echt geleefde levens zullen die norm, dat opgedrongen ideaal dan ook nooit kunnen halen.

Het beeld van het goede leven voor iedereen is wrang genoeg gebaseerd op de omstandigheden van vóór de jaren 80, toen onder andere de huisvesting en studiemogelijkheden goed geregeld waren, dankzij de strijd die in de decennia daarvoor geleverd was. Dat, samen met de naoorlogse jaren van opbouw, heeft een periode opgeleverd van een florerende midden- en arbeidersklasse, die een salaris hadden waarvan ze goed konden leven en waarin de overheid flink investeerde, bijvoorbeeld in huisvesting. In de jaren 80 begon zoals gezegd de afbraak van al die verworvenheden, alleen veranderde dat niets aan de beeldvorming. Die bleef dat positieve beeld uitdragen en snoerde daarmee de mond van mensen die last begonnen te krijgen van die afbraak: contracten werden flexibel, de woonlasten stegen, net als de zorgkosten.

Het levensonderhoud werd dus op alle fronten steeds duurder terwijl de lonen niet of nauwelijks stegen. Dit was niet in één